

Z Ramzové až do Karlovy Studánky

„Les pomalu končil, stromy řídly a zmenšovaly se. Ted' už nás obklopovala jen nízká, zimami zkrívená kleč a trpasličí jalovce. I ty se stále víc krčily, až se konečně co mrtvá těla v posledních záchvěvech choulily po obou stranách stezky procházející rašeliništěm. Byli jsme na hřebenu,“ vylíčil před více než sto lety v povídce *Im Gesenke – V Jeseníkách* německy píšící moravský spisovatel Karl Wilhelm Fritsch (1874–1938). Na výlet do Jeseníků nyní své posluchače pozve Český rozhlas Vltava v pravidelných Schůzkách s literaturou.

„Vít se zaříl do tváří, škrábal ne-nechavými prstíky po kůži. Svrchníky nám teď prokázaly dobrou službu. Pěšina se pojednou prudce stčila doleva, pokračujíc směrem k horské chatě. Zastavil jsem se. Předě mnou se rozevřelo přehádněrné panorama. Hvězdicovitě je křížovaly dlouhé bílé linie cest, lemovaných domky, z té výšky podobnými drobným škatulkám. Vedly až Frývaldovu a ještě dál, k obzoru, odkud ubíhaly přes zeleným paži-

Praděd až do Karlovy Studánky do značné míry určuje dějový rámec povídky, pro který nejsou charakteristické výrazné zvraty, ale množství drobných epizod. Povídka si získá posluchače jemným konverzačním humorem i zajímavým vykreslením charakteru výletníků. Spolu s autobiografickým vypravěčem a komentátorem v jedné osobě se jesenicou krajinou prochází elegantní soudní čekatel, břichatý lékař, sebestředný básník,

tem, který je vůči žiznivým hostům tak žádoucí. Chata Jiřího, pojmenovaná podle vratislavského biskupa, si rozhodně zaslouží přívlastek komfortní. Příjemná a čistá, bez nevkusné elegance, nabízí hostům vřelého přijetí. Usadili jsme se u stolu pokrytého bílým lněným ubrusem a naše žaludky hned nato přelaskavě uspořádaly komorní koncert. Nasycení výtečným telecím gulášem

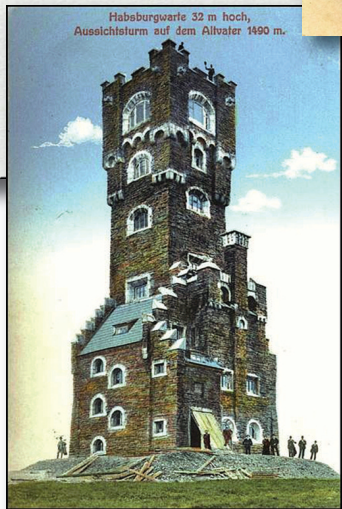
přál bych vám vidět, jak jsem od-sud pelášil...“

SÍLA A ŘÁD PŘÍRODY

Poutníci dorazili na Keprník, kde se jim otevřel „přenádherný výhled na knížata sudetských hor zvedající své zadumané hlavy: napravo pověstmi opředený Vozka připomínající obří zkamenělý, senem plně naložený povoz, naproti skláněl svou hlavu

Povídka *V Jeseníkách* líčí dvoudenní horské putování postupně se rozrůstající skupinky turistů. Vydali se po trase z Ramzové přes Šerák, Keprník, Malý Děd, Praděd až do Karlovy Studánky. Jiřího útulna na Šeráku (1904), Ramzová (1906), rozhledna na Pradědu (1909) a Karlova Studánka (1898).

tem skvoucí pole směrem k pruskému území. Bylo vidět tmavé hřbety Orišku, Zlatého Chlumu a mnoha dalších vrcholů, ať už se jmenují, jak chtějí,“ popisuje autor zábavnou formou putování po Jeseníkách.

VANDR S PÍSNÍČKOU

Karl Wilhelm Fritsch se narodil roku 1874 v rodině soudního rady a časté přesuny dané otcovým úřadem přispěly k tomu, že poznal velkou část Moravy. Dětství trávil střídavě v Těšíně a v Bystřici pod Hostýnem, gymnaziální studia započal v Mikulově, maturitu složil v Brně. Po absolvování práv ve Vídni nastoupil profesní dráhu finančního úředníka a přispíval do mnoha periodik. Povídku *Im Gesenke* vydal jako samostatnou publikaci v roce 1910. Posluchači Českého rozhlasu budou mít nyní možnost se poprvé setkat s jejím českým překladem (přeložila Veronika Opletalová), jenž je určen pro dvojazyčnou Antologii německé moravské literatury, která letos vyjde péčí olomouckých germanistů z Filozofické fakulty Univerzity Palackého.

Povídka popisuje dvoudenní horské putování postupně se rozrůstající skupinky turistů. Trasa z Ramzové přes Šerák, Keprník, Malý Děd,

hlučný tenorista a zanícený profesor geografie. Na kratší úseky se k nim připojují i dva staří profesoři botaniky, kteří zapáleně hovoří o vysokohorské flóře. A protože jsou všichni poutníci muzikální, zazní jako kulisa jejich „vandru“ rozličné hudební motivy – od rakouské hymny přes známé valčíky až po dobové písně a operetní slágry.

NASYCENÍ TELECÍM GULÁŠEM

Začtème se opět do Fritschova textu: „Hostinský z chaty Jiřího na Šeráku byl přátelský člověk, který viděl zpěváky obzvlášť rád. Je to vskutku prazvláštní věc, že si hostinští zpěváků tak považují. Pozdravil nás v domácí čapce, evokující přívětivé a počestné doby, usměvavě a s tak

jsme museli, ač ještě znaveni, vykročit na další cestu...“

Putování pokračovalo a Fritsch líčí krajinu Jeseníků před sto lety: „Vysoké smrky a jedle zůstávaly hluboko pod námi. Obě strany stezky lemovala kosodřevina a zakrsle horské jalovce. Když už i jim došel dech, vystřídaly je islandský lišejník a nízká tráva. Jen jednou bylo toto pravidlo porušeno všetečnými smrky, které kdysi před lety vyhledaly tyto výšiny a teď se tu, zmoženy, k sobě vinuly vyschlými pažemi. Vít se do těch zmrzačených sousoší svíže opíral a šedé, suché, stařecské paže se natahovaly směrem k nám. „To jsou mrtvé stromy,“ vysvětlil jsem svým souputníkům, znaje tento jev. „Jednou v dětství jsem tady byl o půlnoci za svitu měsíce. Připadalo mi tenkrát, že kolem mě tancují kostlivci a v nočním reji po mně natahují své pařáty! Ne-

před svými staršími sourozenci ponurý Sumný. Sněhulák a Javorík se pokorně přidávaly. Pod námi se vlnila krajina směrem k Vřesové Studánce a odtud dál strmě dolů do údolí Desné. A nad vším majestátně bděl tisíciletý vládce Praděd. Zavládlo ticho.“

Při poslechu premiérového nastudování povídky Karla Wilhelma Fritsche, kterého se ujali režisér Michal Bureš a herec Igor Bareš, se posluchačům možná vybaví, že v nadmořské výšce nad tisíc metrů nehrají prim pozemské zákony ani různá nařízení, ale že prvotní je příroda, její síla, moc a řád. Jak pozvzbudivě poznání!

■ **Lukáš Motyčka**, vedoucí Centra pro výzkum německé moravské literatury na FF UP v Olomouci

Neděle 27. července, ČRo Vltava, 20.00